

Norges Vassdrags- Og Energidirektorat (nve)
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Dato 16.05.2025
Vår referanse 25/8082-2
Deres referanse 202312434

Høringssvar fra Midt-Telemark kommune om vurdering av konsesjonsplikt for utviding av Oterholtfoss kraftverk

Kjente allmenne interesser

Området rundt Oterholtfossen er et mye brukt friluftslivs- og rekreasjonsområde for befolkningen i kommunen. Mye av området disponeres av Bø museum og brukes i aktiviteten på muset. Museet har etablert et tun på øya, bestående av gamle bygg fra gårder lokalt. Bruken av øya er stor og benyttes både som turområde, til arrangement ved utendørsscene og som undervisningsrom for universitetet, barne- og ungdomsskole og barnehager. Friluftsområdet Kvennøya ligger i nærhet til boligområdet Oterholt, Folkestad skole, Bø speidergruppe og Bø fiskerlag sine klubbhus, og utfartssted for Bø elvepadleklubb ligger rett vest for Oterholtfossen.

Friluftsliv.

Kvennøya og områdene rundt langsmed elva er av kommunen kartlagt og verdsatt som «Svært viktig friluftslivsområde». Det går flere tur og friluftsruter som er mye brukt på begge sider av elva i området. Med utgangspunkt i Bø museum er det i samarbeid med Bø turlag etablert en folkesti ned til Gåra bru, på begge sider av elva. Langs folkestien finner en flere plansjer med informasjon om naturverdier og kulturhistorie. Denne folkestien innbefatter også Kvennøya, hvor det også er tilrettelagt med bål plass. I sammenheng med Sagafossen er hovedløpet viktig for elvepadlere, fiskere og til bading. Oterholtfossen er det røffeste partiet for padlere i regionen. Området blir både brukt til dagsturer og til overnatting.

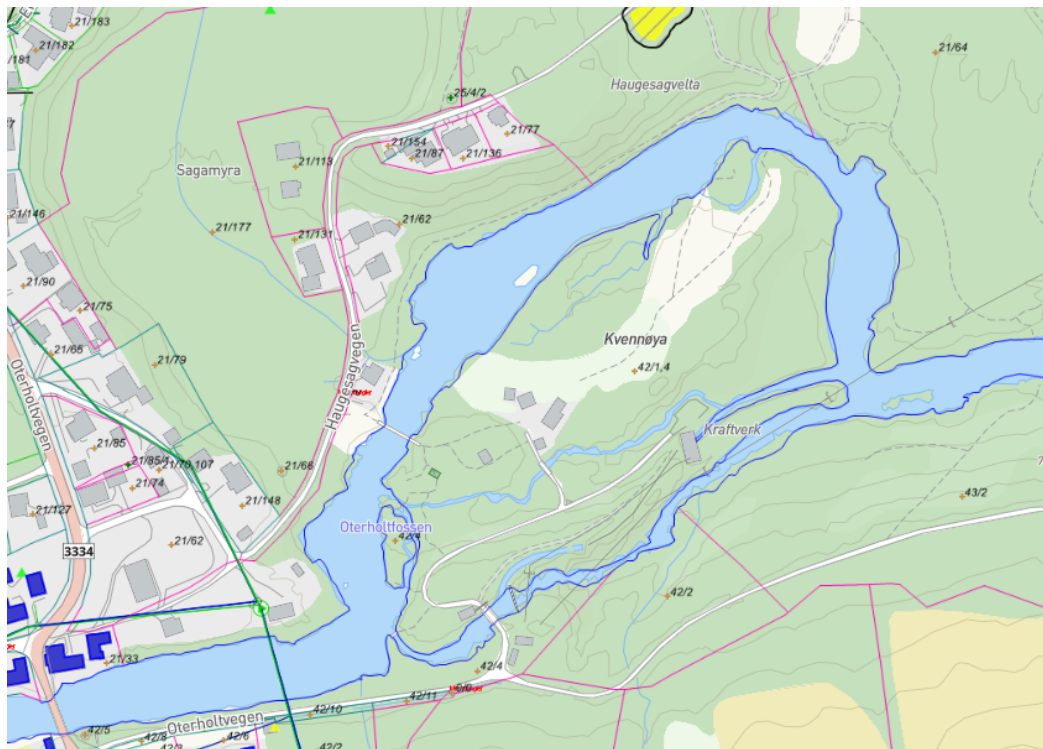
Kvennøya, med folkestien og Oterholtfossen, er særlig viktig på grunn av sin unike tilgang til Bøelvas brede friluftskvaliteter for innbyggere og besøkende. Denne delen av Bøelva er et av de best tilrettelagte friluftsområder langs elva mellom Seljordsvannet og Gvarv, og har en unik tilgjengelighet pga tilretteleggingen og nærhet til boligområder, museet og reiselivsaktører.

Kulturminner

Det er ikke registrert freda kulturminner inne på Kvennøya eller i umiddelbar nærhet i våre registre. Nærmeste registeret kulturminne er et gravfelt nord for det aktuelle område, vist gult i kartet under og bygninger tilhørende Bø museum markert blå i kartet. Det er heller ikke registrert SEFRAC bygninger ute på Kvennøya eller i umiddelbar nærhet til denne. Dette er litt rart da flere av bygningene på øya fremstår så gamle at de burde vært omfattet av registeret. Bygningene tilhører Bø museum sin samling, og er som nevnt over innsamlede bygg fra andre gårder i bygda. Bø museum har siden 1990 arbeidet for å gjenskape det gamle gardstunet på øya som i sin tid ble kalt «Mølleplassen». Tunet består av blant annet stue, fjøs, smie og badstue.

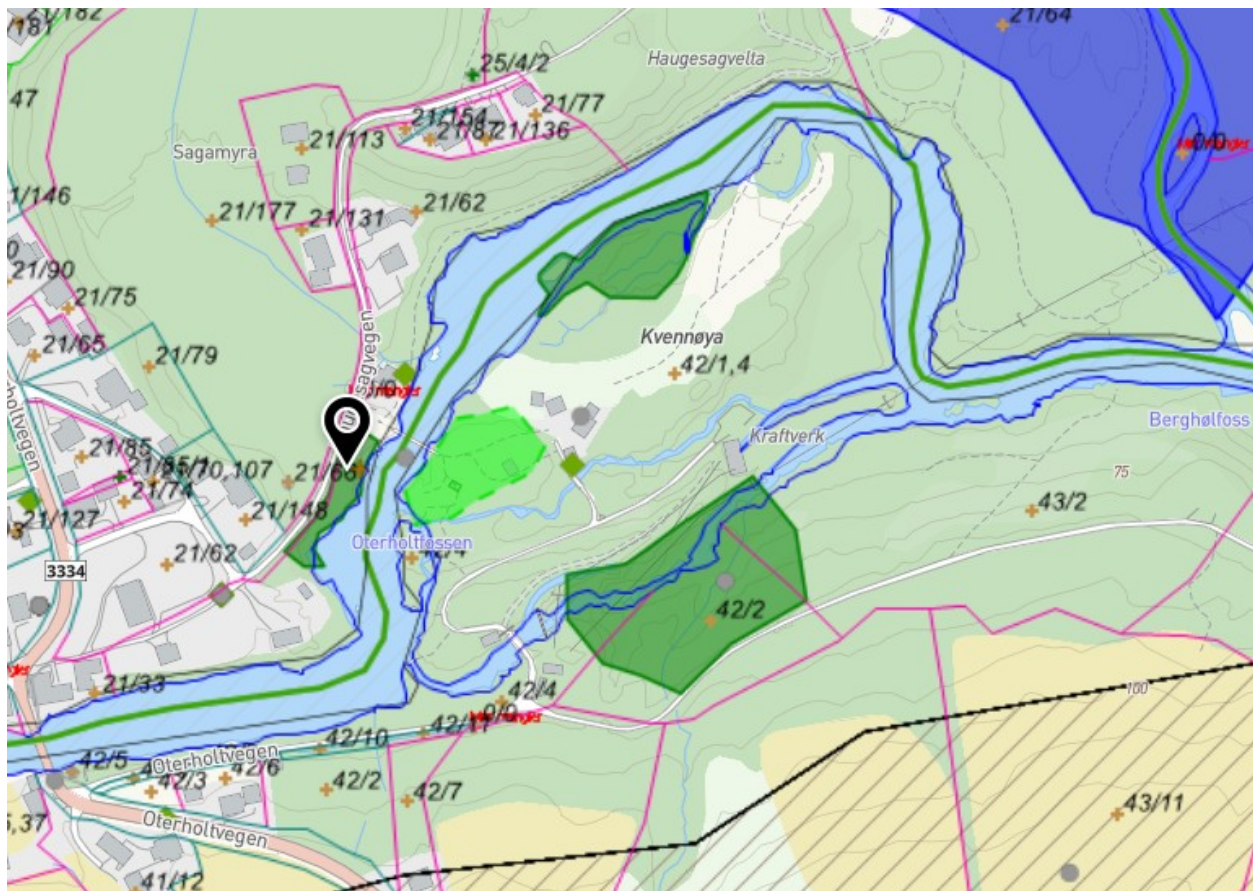
På Kvennøya finnes det flere spor etter gamle kvenner og annen tidlig industri. Særlig langs mellomløpet kan en finne flere grunnmurer etter den tiden da Oterholt og Kvennøya var det største sentrum i Bø, med handel, tømmerfløting og industri som møller, kvenner og sagbruk.

Figur 1. Kartutsnitt som viser fredede bygninger og lokaliteter i området ved kraftverket.

Naturtyper og naturverdier

Det er flere naturtyperegistreringer på og rundt Kvennøya. Mot sør er det registret et område med «Rik edelløvskog» som er gitt verdien «Viktig». Inne på øya er det to områder ett med «Flommarksskog» med verdi «Viktig» og ett med «Kalkskog» med verdi «Lokalt viktig». På nordsiden av elva er det også registret et område med «Kalkskog», denne med verdien «Viktig». I Bø elva er det registrert elvemusling. Laks går opp til fossen. Det er også registrert en lavart «Stautnål» i kategorien arter med særlig stor forvaltningsmessig interesse.

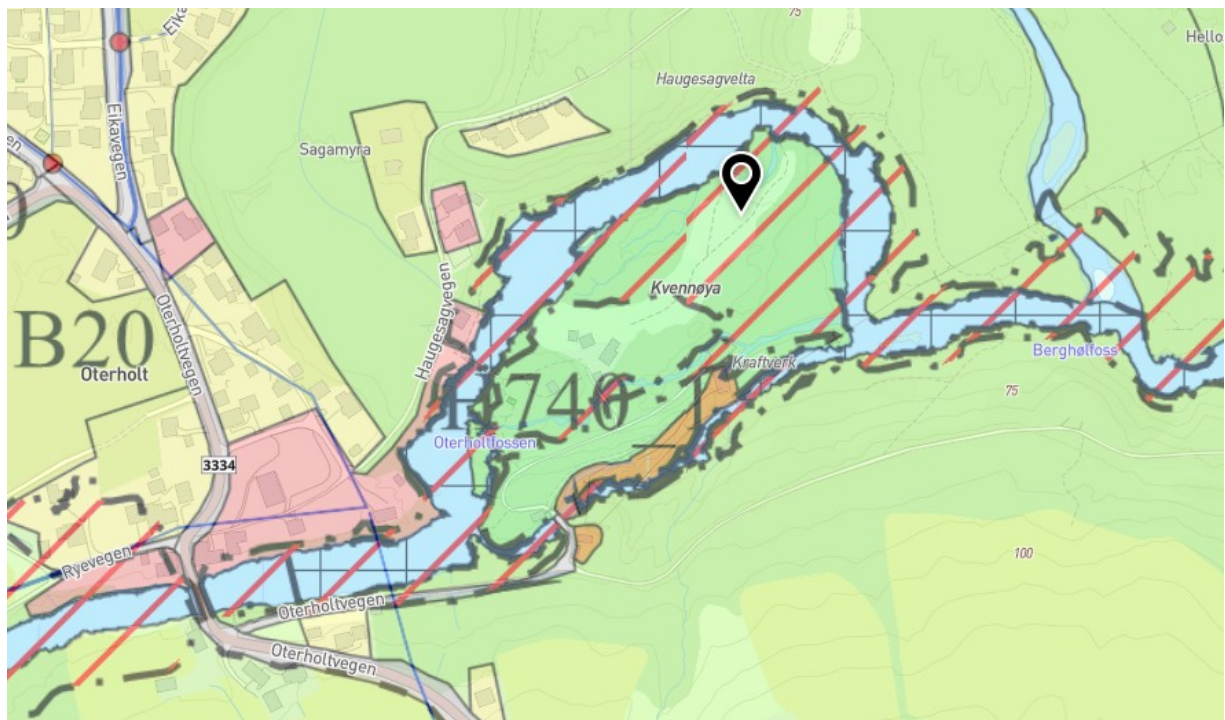

Figur 2. Kartutsnitt som viser de ulike naturtypene som er registrert i området.

Planstatus kommuneplan og reguleringsplan

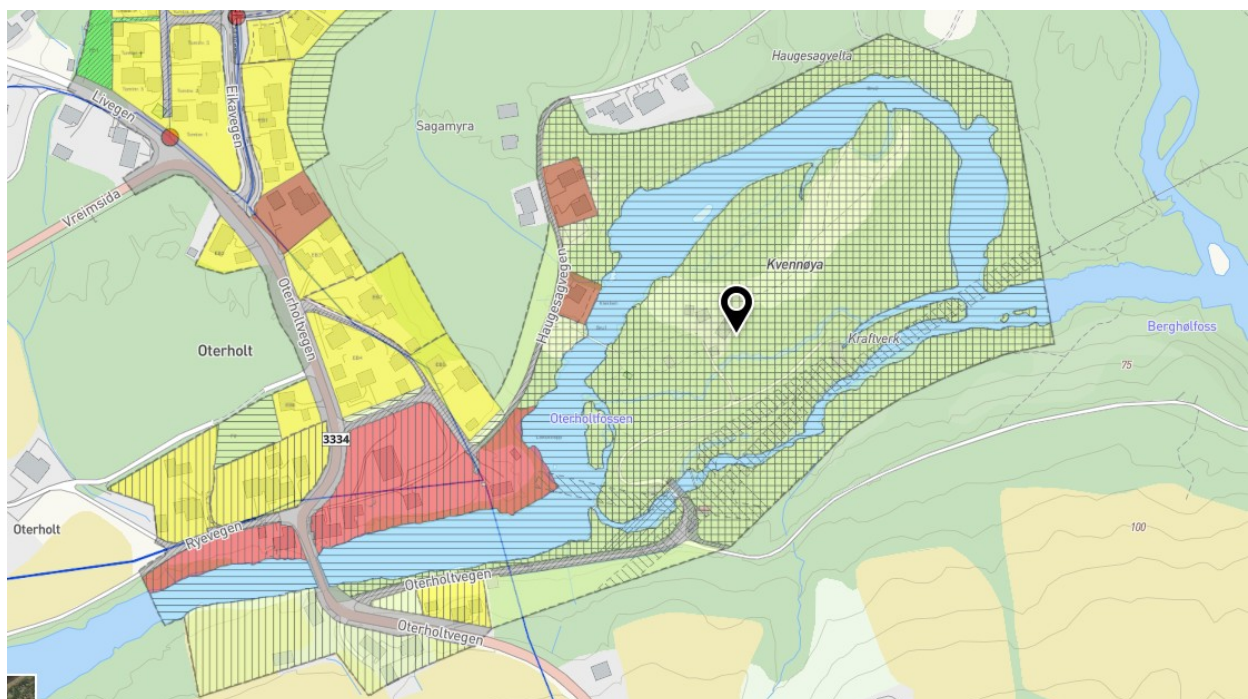
Området ved dagens kraftverk er avsatt til «Andre typer bebyggelse og anlegg» med beskrivelse «Oterholt kraftstasjon» i kommuneplanens arealdel, oransje i kartet under. Resterende del av Kvennøya er avsatt til «Friområde». Nord og vest for Kvennøya er det avsatt områder til «Offentlig eller privat tjenesteyting» røde i kartet under. Resterende grønne områder på sidene er LNFR områder. Store deler av området er markert med faresone H320 Flomfare.

Figur 3. Utsnitt fra kommuneplanens arealdel.

Gjeldende reguleringsplan trådte i kraft 20.04.1995. I denne er Kvennøya og områdene rundt avsatt til «Friluftsområde». Det er lagt inn skravur som «Bevaringsområde» og fareområder «Høyspenningsanlegg». Områdene som er rødfarget i planen er avsatt til «Offentlig bebyggelse».

Figur 4. Utsnitt fra gjeldende reguleringsplan Plan ID: 04_14_1995.

Status i forhold til vannforskriften

Bøelva (016-2408-R) er i vann-nett.no klassifisert til å være i god økologisk tilstand mens kjemisk tilstand foreløpig er udefinert. Det er imidlertid foreslått en rekke tiltak for Bøelva for å kunne opprettholde kravet om minst god økologisk tilstand, blant annet jordbruks- og avløpstiltak. Det er også lagt inn forslag om påleggsundersøkelse som går ut på å vurdere behov for habitattiltak. Bøelva er påvirket både av Sundsbarmreguleringen med variasjoner i vannstand i tillegg til kraftverket i Oterholtfossen, samt tidligere tiders tømmerfløting.

Kilder henviser til at det i tidligere tider vandret laks helt til Seljord, noe som mer eller mindre opphørte med byggingen av kraftverket i Oterholtfossen. Bøelva har også en rik bestand av elvemusling som på europeisk basis er en truet art. Elvemusling er avhengig av lakseyngel og/eller ørretyngel for å formere seg. Ved ytterligere inngrep i elva er det ønskelig at man også kan vurdere tiltak for å bedre tilstanden hovedsakelig med hensyn på fiskevandring. Det er observert at laks kan ta seg opp fossen på gunstige vannføringer, en ytterligere tilrettelegging som fisketrapp o.l for å lette vandringen ville være ønskelig. Ved å tilrettelegge for at laks og ørret kan vandre fritt, vil man også være med på å tilrettelegge for formering av elvemusling. Ved eventuelle inngrep i elva vil det være viktig å ikke slamme ned områder med tanke på levevilkår for elvemuslingen. Det er selvsagt også viktig å sørge for at utvandring av laks, sjøørret og ål kan foregå på en måte slik at de ikke havner i turbinen til kraftverket.

Dersom ikke endringer i kraftverket kan gjennomføres uten at tilstanden i elva forringes, må § 12 i vannforskriften legges til grunn.

Andre forhold eller interesser knyttet til området og vassdraget

Kommunen kjenner ikke til andre forhold som er relevante

Andre interessenter som bør uttale seg.

Bø museum - post@bomuseum.no.

Grunneielaget i Bøelva.

Bø fiskerlag - bo.fiskerlag@gmail.com.

Padlegruppa i Bø - bopadlegruppe@gmail.com.

Bø turlag - egeland.aase@gmail.com.

Speiderne - solvang188@gmail.com.

DNT Junior Nome og Midt-Telemark - liserosvik@gmail.com.

Barnas Turlag Nome og Midt-Telemark.

USN, Institutt for friluftsliv, idrett og kroppsøving v/ Kirsten W. Houe. - kirsten.w.houe@usn.no

USN, Institutt for Natur, miljø og helse v/ Jørn Henrik Sønstebo. - jorn.h.sonstebo@usn.no

Med hilsen

Hans Kortner Ryen
kommunalsjef
hary@mt.kommune.no
91339201

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Mottakere

Kopi til

Vedlegg

